

Tietolehtinen hammasproteeseista

Taustaa

Noin miljoonalla suomalaisella on osa- tai kokoproteesi. Tästä joukosta 12 prosentilla on osa- ja yhdeksällä prosentilla kokoproteesi.

Eniten hammasproteeseja on suurilla ikäluokilla. Tämä johtuu siitä, että vielä 60-luvulla hammashoidossa hampaat poistettiin kokonaan heti ongelmien ilmaantuessa ilman, että niitä yritettiin paikata tai hoitaa muuten. Hoitomentaliteetti alkoi muuttua 70-luvun alussa niin, että omat hampaat pyritään säilyttämään mahdollisimman pitkään.

Hampaita voi puuttua perinnöllisistä syistä, ne saatetaan menettää onnettomuudessa tai ne voidaan menettää huonon hoidon vuoksi. Tilanne voidaan korjata osa- tai kokoproteesien avulla.

Minkälaisia proteesit ovat?

Proteeseja on kahdenlaisia: osa- tai kokoproteeseja. Yhteistä proteesityypeille on, että ne on muotoiltu yksilöllisesti käyttäjänsä suuhun.

Osaproteesilla voidaan korvata yksi tai useampia puuttuvia hampaita. Osaproteesi kiinnitetään käyttäjän omiin hampaisiin. Kokoproteesilla korvataan puuttuvat hampaat täysin hampaattomassa leuassa.

Ongelmana haavaumat, hiertymät ja sienitulehdukset

Proteesin käyttäjillä on usein kipuja ikenissä, limakalvon hiertymiä, kipuja ja sienitulehduksia. Erityisesti kokoproteesin käyttäjät saattavat joutua kärsimään sienitulehduksista. Kun proteesi peittää koko suulaen, huonosti puhdistetun proteesin ja limakalvon väliin syntyy kostea tila, jossa sienikasvusto pystyy kasvamaan ja voi aiheuttaa sienitulehduksen. Sienitulehdus ilmenee kutinana, limakalvojen ja suunpielten punoituksena sekä imelän hajuisena hengityksenä. Hoitamattomana sienitulehdus voi vaikuttaa erityisesti iäkkäiden yleiskuntoon ja alentunut vastustuskyky altistaa monille vakaville tulehduksille.

Hiertymät taas kertovat huonosti istuvasta proteesista.

Ongelmiin usein syynä proteesin huono hoito

Eniten ongelmia on niillä, jotka eivät huolla proteesiaan oikealla tavalla.

Suurin osa proteesin käyttäjistä puhdistaa proteesinsa tavallisella hammastahnalla ja -harjalla. Tämä ei ole kuitenkaan hyvä vaihtoehto, sillä proteesin akryyli naarmuuntuu hammastahnojen vaikuttavista aineista, ja naarmuuntunut proteesi kerää itseensä hammaskiveä.

Proteesi tulisi puhdistaa sille tarkoitettulla puhdistustuotteella, esimerkiksi puhdistustableteilla, kädenlämpöisellä vedellä ja proteesiharjalla päivittäin. Puhdistustuotteet poistavat ruoantähteitä ja plakkia, desinfioivat, valkaisevat värjäytymiä sekä poistavat myös proteesin hajun.

Kun proteesi ei istuvuudesta huolimatta pysy paikallaan riittävän hyvin, tehokas apu löytyy kiinnitysvoiteista ja -jauheista. Kiinnitysaineet luovat turvaa ja luottamusta varsinkin sosiaalisissa tilanteissa.

On mahdollista, että hammasproteesien käyttäjät häpeävät proteesiaan ja siksi proteesin käyttö voi vaikuttaa myös itsetuntoon. Huolellisella hoidolla proteesin käyttäjä voi elää niin kuin muutkin eikä kiusallisia sosiaalisia haittoja, kuten imelän hajuista hengitystä, synny. Kiinnitysvoiteet ja -jauheet auttavat proteesia pysymään paikallaan syödessä, puhuessa ja nauraessa. Proteesin käyttöikä pitenee, kun sitä huolletaan oikeilla tuotteilla.

Vinkkejä

- Jos puhdistat hammasproteesisi pesualtaassa, laita ennen puhdistusta altaan pohjalle käsipyyhe ja täytä sen jälkeen allas puoliksi vedellä. Tällöin proteesi ei rikkoudu, jos se putoaa vahingossa kädestä.
- Puhdista proteesi sen puhdistamiseen tarkoitettulla tuotteella, esimerkiksi Corega-puhdistustableteilla. Tabletti tappaa 99,9 % bakteereista, jotka aiheuttavat pahanhajuisen hengityksen, joten olosi on puhtaampi ja suusi raikkaampi. Älä puhdista hammasproteesia tavallisella hammastahnalla, sillä sen vaikuttavat aineet voivat vaurioittaa proteesin pintaa.
- Corega-kiinnitysaineet parantavat pureskelu- ja purentakykyäsi. Lisäksi ikenet ärtyvät vähemmän, sillä Corega-aine muodostaa suojaavan pehmusteen proteesin ja ikenien välille.
- Käy säännöllisesti tarkastuksessa hammaslääkärin tai erikoishammasteknikon vastaanotolla, vaikka proteesin käytössä ilmenisikään ongelmia.